

Josef Čížek, Pohroma netolická. Vliv bitvy u Záblatí na každodenní život panství, České Budějovice 2015, 51 s. (Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty JU v Českých Budějovicích)

Posudek vedoucího bakalářské práce

Zájem Josefa Čížka o všední život na jihočeském venkově za třicetileté války ho přivedl k badatelsky dílčímu, leč pojetím a obsahově závažnému tématu, které se týkalo dopadu bitvy u Velkého Záblatí na město a panství Netolice za českého stavovského povstání. Ke zpracování látky přistoupil autor s pečlivou heuristickou přípravou. Kriticky zvládl nejen základní monografickou literaturu k průběhu české války, ale vypořádal se také s regionálními pracemi, jež se týkaly populačních, hospodářských a správních poměrů na netolickém panství. Přestože k vylíčení válečných operací od propuknutí českého stavovského povstání 23. května 1618 do bitvy u Velkého Záblatí 10. června 1619 vystačil s výpovědí literatury a vydaných pramenů, musel k poznání dopadu válečných událostí, dlouhodobé přítomnosti žoldnéřů v Netolicích a ozvuků uvedené bitvy prostudovat rozmanité typy archivních písemností – urbářů, gruntovnic, účtů, vojenské korespondence, které procházel v českokrumlovském, prachatickém a třeboňském archivu. Po koncepční stránce ukotvil autor svůj výzkum strukturálně, protože si kladl základní otázku, jak bitva, resp. válka poznamenala každodenní život všech sociálních vrstev přímo v Netolicích a jeho okolí.

Promyšlené volbě tématu, jeho heuristickému a koncepčnímu ukotvení odpovídá velmi dobře zvolená kompozice celé práce, která kromě obligatorního úvodu a závěru obsahuje tři interpretačně nosné kapitoly. Jestliže v první z nich autor stručně vylíčil průběh válečných událostí od propuknutí českého stavovského povstání až do střetu u Velkého Záblatí, přešel v další kapitole k popisu populačních, hospodářských a sociálních poměrů v Netolicích a na okolním panství. Interpretační těžiště své bakalářské práce předložil Josef Čížek v kapitole, v níž popsal tragické následky vojenských operací pro Netolice do značných podrobností, pokud mu takový přístup umožnila vypovídací hodnota dochovaných písemných pramenů.

Ze studia Čížkova textu je zřejmé, že autorovi nešlo o historickodemografickou sondu, která by tradičním způsobem zohledňovala válečné ztráty, ba ani o ekonomickou analýzu panství, z níž by bylo patrné, nakolik válka ovlivnila skladbu a produkci řemesel i zemědělství. Ačkoli to autor výslovně nikde v práci neuvádí, soudím, že se pokusil napsat jakousi miniaturu z každodenního života Netolic ovlivněného následky bitvy u Velkého Záblatí. Tímto pojetím – badatelsky nosným a čtenářsky vděčným – se nepřímou přihlásil ke

kulturně historické tradici studia raně novověkých dějin, kterou obohatil strukturálními přístupy. Perspektivy dalšího obdobného směřování spatřuji v zachycení příběhů lidí, jejichž všední životy poznamenala válka, tedy ve volbě historickoantropologické optiky, pokud bude k dispozici pro jiná panství na jihu Čech dostatek vhodných pramenů, nikoli výlučně osobních. O tom by mohl Josef Čížek blíže hovořit při obhajobě práce.

Ke kladům posuzované práce patří autorův bohatý jazyk, jeho schopnost zajímavě psát o zdánlivě nudných faktech ze sociálních a hospodářských dějin. Ani po pravopisné a stylistické stránce jsem v práci neshledal výraznější prohřešky (drobnosti na s. 10, 30).

Vzhledem k volbě tématu, jeho heuristickému i metodologickému ukotvení a zvláště s ohledem na inovativní pojetí zdánlivě známého tématu a dosažené výsledky s potěšením doporučuji bakalářskou práci Josefa Čížka k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji stupněm

výborně.

České Budějovice 24. 08. 2015

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.